

Az Ige növekedése

Lekció: 5Móz. 10.12-22

Textus: ApCsel. 10

2009. máj. 10.

Gazdagrét

Péter megtérése

A ma olvasott történet Kornéliusznak és házanépének, az első pogány (nem zsidó) ember ill. közösség Jézushoz térésének a leírása. Jelentősége túlbecsülhetetlen: itt jut el az evangélium a zsidó világból a pogány világba, és ezzel kezd el beteljesedni, hogy Jézus Krisztus - aki arra hívta a követőit, hogy legyenek tanúi a föld végső határáig - minden népeknek világossága és üdvözítője. Ez a határátlépés azonban nem megy könnyen és egyáltalán nem természetes. Ha megkérdeznék tőlünk, hogy előítéletesek és személyválogatóak vagyunk-e, feltehetőleg azt mondanánk, hogy távol legyen, dehogy vagyunk azok! Ha megkérdeztük volna ugyanezt Pétertől, az itt leírt négy nap eseményei előtt, hasonlóan válaszolt volna. A négy nap végére azonban valami végleg megváltozik benne, és ennek a változásnak az egész egyháztörténelemre jelentős hatása van. Ezért azt kell mondanunk, hogy ebben a négy napban nem csupán Kornéliusz és háza népe tér meg, sőt, nem is az ő megtérésük az elsődleges, hiszen az egy másik nagy jelentőségű megtérésnek a gyümölcse. Péter apostolnak kell lényé legmélyén megtérni, odafordulni az Úr akaratahoz és gondolatához, önmagát egy újabb területen Jézushoz szabni: „*Nekem Isten megmutatta, hogy egyetlen embert se mondjak szentségtelennek vagy tisztátalannak.*” Később pedig így fogalmaz: „*Most kezdem igazán megérteni, hogy nem személyválogató az Isten...*” Ezek a mondatok mély és alapvető változásra mutatnak. Mindez persze nem megy saját erőforrásokból; a Szentlélek meglepő fordulatokkal teljes munkálkodása viszi végbe Péter átfarmálódását. Engedjük, sőt, kérjük, várjuk, hogy Isten Lelke bennünket, gyülekezetünket is szembesítse korlátainkkal, előítéleteinkkel, személyválogatásunkkal, hogy megtérve az Atya mindent átfogó szeretetéhez, Jézus mindenkiért meghozott váltságshalálához, és a Lélek minden földrajzi és kulturális határt átívelő munkájához egyre jobban azzá a néppé formálódjunk, amelynek ő elhívott bennünket!

I. Jézus lényünk legmélyén hív megtérésre

Nem hiszem, hogy Péter a kezdetében tudatában volt annak, hogy Jézus Lelke lényé legmélyén munkál benne változást. Miben kellene még Péternek megtérnie? Vessünk csak egy pillantást Jézussal való kapcsolata főbb fordulópontjaira, a hatalmas változásra, amelyen eddig keresztülment, hogy felelevenítsük magunk előtt Péter személyiségét, történetét!

Ő az a tanítvány, aki először tesz világos, tiszta hitvallást Jézusról: „*Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia*”. (Mt. 16.16) Péter az a tanítvány, aki fájdalmasan szembesül a maga állhatatlan, gyenge, bűnös voltaival, amikor háromszor megtagadja az Urat. Ő az, aki megtért ebből, hiszen sírt bűne felett, majd aki megkapja Jézus bocsánatát, és felhatalmazását arra, hogy legeltesse az ő juhait. Micsoda megtérés, micsoda változás! Azután Péter az, aki Pünkösöd után is az apostolok vezetőjeként jelenik meg. Azt

olvastuk róla, hogy Pünkösöd napján bátran hirdeti Jézust az embereknek. Jézus nevében több alkalommal gyógyít, sőt, abban a Joppében, ahol újabb megtérése kezdődik, feltámasztott egy asszonyt (9.36-43). Péter az, akinek Isten Lelke különleges bölcsességet, világosságot adott arra, hogy a szívekbe lásson: leleplezi Anániás és Szafira hamisságát, csalását (5.1kk), valamint néven nevezi Simon mágus ördögi motivációját is, amikor az pénzen akarja megvenni a Szentlélekkel való felhatalmazás ajándékát (8.18kk). Lukács úgy mutatta be Pétert az Apcselben, mint aki egészen megváltozott, egészen új ember lett, teljességgel Jézus szolgálatában áll, azt cselekszi, amit Jézus cselekedett, és bátran, minden fenyegetés ellenére hűséges marad ahhoz, amire Ura elhívta. Miben kellene még egy ilyen embernek megtérni?

Saját szavaival abban, hogy egyetlen embert se mondjon szentségtelennek vagy tisztátalannak, és sokkal mélyebb szinten megértse, megélje, hogy Isten nem személyválogató. Ezen a ponton nem a személyválogatás valamint az előítéletesség bűnéről kívánok szólni, hanem arra rámutatni, hogy Péter apostol lényének, személyiségének milyen szintjén munkál megtérést, megújulást, változást a Szentlélek.

Péter az anyatejjel szívta magába azt a meggyőződést, hogy Izrael Isten választott népe, és egyedül Izrael az Úr népe. Nem mintha az Ószövetségben nem lenne egyértelmű, hogy Isten kiválasztásának célja az, hogy az ő népén keresztül áldást, istenismeretet nyerjenek a többi népek és nemzetek, az ún. pogányok is. De tény, hogy a korabeli zsidóság úgy értelmezte Isten ígéreteit, köztük a messiási ígéreteket, hogy azoknak elsődleges kedvezményezettjei ők maguk. A kegyes, vallását gyakorló zsidó ember számos területen különbözött a pogányoktól, sőt, számos szabály, törvény betartása hatalmas fallal választotta el egymástól a zsidókat és pogányokat. Zsidó ember, ha nem akart tisztátalanná válni, nem evett tisztátalan ételeket, amelyeket a pogányok megettek. Éppen ezért nem evett közös asztalnál pogányokkal és nem ment be a házukba. Megtartotta a szombatnapot, ami a pogányokat nem kötötte, és nem imádta a bálványokat, amelyek a pogány világban mindenhol jelen voltak. Ezek a mindennapi élet legalapvetőbb értékei, szabályai voltak Péter számára is. Olyan a hitéből eredő, a vallásához kötődő szokások, gyakorlatok, amelyek a legtermészetesebb módon lettek mindennapi életének, értékeinek, kultúrájának a részévé. Ha ezeket figyelmen kívül hagyja, nem az többé, aki mindig is volt. Ha hűtlenné lesz ezekhez, mások szemében megtagadja atyái vallását, nemzeti identitását, saját kultúráját és értékeit. Mások szemében megbotránkoztató, szinte hitehagyott lesz.

Mindennek fényében már látjuk annak a súlyát, amit Péter felismert, és ami Péterben lezajlott ebben a négy napban. Isten nem személyválogató, előtte senki sem tisztátalan. Péter megtér, az Úrhoz szabja gondolkodását és viselkedését, hiszen bemegy a római százados, Kornéliusz házába, hirdeti nekik Jézust, majd több napot velük tölt. Ez a fordulat, ez az átformálódás azonban lényre, identitására legmélyén kell, hogy történjen. Bár úgy tűnik, egy ilyen apostolnak már nincs szüksége megtérésre, a történet arról szól, hogyan végzi benne a Szentlélek azt az elengedhetetlen munkát, ami nélkül nem terjedhetett volna el a jézus-hit a pogányok között. Hogy mennyire nehéz Péternek is magát ebben a kérdésben teljesen Jézus akaratahoz igazítani, az kiderül Pál apostol egy leveléből, amely szerint egy alkalommal – és ez egészen biztosan a most olvasottak után történt – meg kellett intenie Pétert. Péter ugyanis Antióchiában (pogány város) egy látogatása alkalmával asztalközösséget vállalt a

pogánykeresztényekkel, de amikor megérkeztek a jeruzsálemi zsidókeresztények, visszahúzódott és elkülönült, mert félt tőlük (Gal. 2.11.kk). Ha évekkal később egy alkalommal Péter így elbizonytalanodott abban, amire a Szentlélek őt elvezette, akkor egészen nyilvánvaló, hogy nagyon komoly súlya van mindannak, amiről ma olvasunk.

A megtérés, átformálódás életünk ilyen nagyon alapvető és mélyen megbúvó rétegeiben hosszabb folyamat. Mindez arra hív bennünket, hogy felismerjük: nem vagyunk készen. Az Úréi lettünk számosan, megtértünk, megváltoztunk, de az Úrnak ez a munkája nem fejeződött be. És ami hátravan, az talán a neheze. Azok az akadályok, bűnök, amelyek életünk, kultúránk, neveltetésünk legmélyén vannak. Olyan területeken, amelyekről nem is gondoljuk, hogy Jézus formálni akar bennünket. A mindennapi beidegződések, a számunkra egyértelmű evidenciák, a magától értetődő dolgok területén is megtérésre hívhat bennünket az Úr.

II. A megtérésünk tétje: átárad-e rajtunk Jézus kegyelme másokra?

Péter megtérésének a tétje, hogy vajon átáradhat-e rajta Krisztus kegyelme azokra, akik távol vannak az Úrtól. Akik még távolabb vannak, mint akik között Péter eddig hirdette az evangéliumot. Vajon eljut-e a Jézusról szóló jó hír a pogányokhoz, akiket tisztátalannak, Istentől távolinak, idegennek, nem népnek, Isten számára másodrendűnek tartottak a zsidók? Figyeljük meg, hogy az Istent kereső, kegyes és istenfélő Kornéliusznak nem az angyal mondja el az evangéliumot – pedig az Úr a mennyei követet is megbízhatta volna ezzel. Ellenben az ő szerepe csak annyi volt, hogy előkészítse azt, ahogyan Péter, minden előítéletességét leküzdve, megérkezik a római százados házába és hirdeti az evangéliumot. Jézus Lelke azt munkálta, hogy Péter az eddiginél még teljesebb mértékben, egy egészen új területen legyen az Úr munkatársa. Ezért kellett megtérnie.

Péter a következő módon foglalja össze azt, amit Isten végzett benne: *„Nekem Isten megmutatta, hogy egyetlen embert se mondjak szentségtelennek vagy tisztátalannak.”* Azaz bizonyos embereket, a legtermészetesebb módon, Isten népe szempontjából tisztátalannak és szentségtelennek tartott. De meg kellett értenie azt is, hogy: *„nem személyválogató az Isten...”* És éppen ezért, amikor az evangéliumot hirdeti a pogányoknak, valami elképzelhetetlen történik: Kornéliusz és a jelenlévők *„ugyanúgy megkapták a Szentlelket, mint mi.”* (Vö. 11.15, 17: *„leszállt rájuk a Szentlélek, ahogy ránk is leszállt kezdetben ... ugyanazt az ajándékot adta nekik is az Isten, mint nekünk.”*) Semmi kétség, az Úr nem személyválogató, mert ugyanazt és ugyanúgy adja a tisztátalannak tartott pogányoknak, mint Péternek és a többieknek Pünkösöd napján, és azóta is.

A Szentlélek azt kérdezi most tőlünk, hogy vajon nem kell-e nekünk is megtérni – éppen ezen a területen? A személyválogatás, az előítéletesség, a magunkat különbnek tartás egészen magától értetődően épül be az életünkbe, értékeinkbe, gondolkodásunkba, zsigereinkbe. Ítéletek, vélemények, félelmek, családi történetek, mélyen belénk ivódtak, úgy, hogy fel sem merül bennünk, mindez elválaszt bennünket Jézustól és a másik embertől. Kiket tartunk „tisztátalannak”, megvetendőnek, elveszettnek, Istentől reménytelenül távolinak? Ki azok az emberek, melyik az az embercsoport, akiket „élből” elutasítunk, akik iránt szívünk mélyén – a legkülönbözőbb okok miatt – félelem, gyűlölet, vagy más hasonló indulat van? Kik

azok, akiknek biztosan soha nem tennénk bizonyosságot Jézus Krisztusról, Urunkról és szabadítónkról? (Jól figyeljük, mit mondok, mert nagyon érzékeny kérdésekről fogok beszélni). Vannak, akik így tekintenek azokra, akik „baloldaliak”. Az előző rendszerben meggyötörték a családjukat, tönkretették, kifosztották őket, hazugságban tartottak – és még mindig itt vannak. Zsigeri és elemi szinten utasítja el az ilyen ember mindazokat, akik ehhez a táborhoz tartoznak. Eljuthat-e Isten kegyelme rajtunk keresztül hozzájuk? Vagy éppen fordítva: valaki zsidó származású, és felmenői egy részét kiirtották. Megismerte Jézust – tartozik-e az evangéliummal azoknak, akiktől ma retteg? De menjünk tovább. Eljuthat-e rajtunk keresztül Isten kegyelme és szeretete a cigányokhoz? A homoszexuálisokhoz? Idegenekhez? Nagyon gazdagokhoz? Szegény, semmivel sem bírókhoz? Szenvedélybeteg alkoholistához vagy drogoshoz? Azért mondtam, hogy ez érzékeny kérdés, mert úgy hangzik, mintha a liberális párt kampányát ismételném. De hadd hangsúlyozzam, az a véleményem, hogy ezeket a kérdéseket ez a politikai párt, és számos ember pusztán azért teszi fel, hogy manipuláljon, hogy hatalmat nyerjen – és nem azért, mert valóban szeret és segíteni akar. Isten számára azonban egyetlen ember sem tisztátalan, mert ő nem személyválogató. Ez az evangéliumhoz tartozik, és ez az, amivel Péternek szembesülnie kellett.

Isten Lelke rámutat most, hogy kik azok, akiket zsigeri szinten elutasítasz, mint ami egészen természetes, szinte az anyatejjel magadba szívott hozzáállás. Azt mondja nekünk, ha én nem vagyok személyválogató, te miért vagy az? Ha én rajtatok keresztül akarom megáldani mindezeket, vajon ti készek lesztek-e engedelmeskedni? Az Úr megtérésre hív ma bennünket.

III. A megtérés folyamata: a Szentlélek munkája

Ezt a megtérést, Péter életében, maga az Úr végezte el, nem kis ötletességgel és nem kevés munkával. Lássuk, hogyan munkálta Jézus Lelke Péter megtérését!

A történet Kornéliusznál kezdődik, akinek megjelenik egy angyal, és azt a parancsot adja, hogy küldjön Joppéba, és hívassa magához Pétert, aki egy Simon nevű tímár házában vendégeskedik. Pontos utasítás hangzik, Kornéliusz el is küldi a követeit. Az Úr azonban sejti, hogyan reagálna Péter, ha egyszer csak megjelenne nála néhány ember, és azt mondanánk neki, hogy egy angyal jelent meg uruknak, egy római századosnak, és azt mondta, hogy küldjenek érte. Ezért az előzőekkel párhuzamosan Pétert is elkészíti a találkozásra.

Péter a háztetőn imádkozik déltájban, és közben megéhezik. Miközben az ételt készítik, révületbe esik, és látomást lát. Az Úr a hasán keresztül beszél hozzá. Péter éhes, és tisztátalan állatokkal teli lepedőt lát, majd azt hallja, hogy kelj fel, öljed és egyél. Péter tiltakozik, mondván, hogy soha nem evett semmi tisztátalant. De utána újra hallja a hangot: „*Amit az Isten megtisztított, azt te ne mondd tisztátalannak.*” Mindez háromszor ismétlődik meg egymás után, ami kellőképpen nyomatékos (már csak az éhség miatt is), ugyanakkor meg felettébb érthetetlen. De amint Péter tűnődik, egy újabb isteni lépés következik: a Szentlélek kijelenti neki, hogy három férfi keresi, és minden tétozáás és gondolkodás nélkül menjen velük. És már keresik is az ház ajtajában...

Ezután érkezik meg Kornéliusz házába, ahová a római százados számos embert összegyűjtött. Ritka evangélizációs alkalom, ahol senki nem hívogat, szórólapozik, senki sem hirdeti Alfa kurzust, vagy osztogat keresztény irodalmat, senki nem reklámoz újságban, TV-ben, interneten, hiszen nincs erre szükség. Ott várnak elkészítve, lelkiileg éhesen és szomjasan, hogy hallják az élet beszédét. Péter meghallgatja Kornéliuszt, majd vallást tesz arról, hogy kezdi érteni, hogy nem személyválogató az Isten, és hirdeti az összegyűlteknél Jézus Krisztust. Mindeközben váratlanul leszáll a Szentlélek a hallgatókra, és Péter és társai megértik, hogy Isten ugyanúgy befogadta a pogányokat is, mint őket. Péter megtérése azzal lesz teljessé, hogy megkereszteli Kornéliuszt és háza népét Jézus Krisztus nevében.

Mire mutat mindez az isteni koordináció, tervezettség, előkészítettség, a Szentlélek sokféle és sokszínű, egyidejű munkája több helyen és több emberben? Miért nem egy üzenet érkezik Péterhez, hogy térjen meg az előítéletességéből és menjen hirdetni az evangéliumot Kornéliusz házába? Meggyőződésem szerint azért kell az Úrnak ilyen különös módon előkészítenie az eseményeket, hogy még véletlenül se mondhasa senki, hogy itt nem az Úr cselekszik. Olyan mély és alapvető szinten kell Péternek változnia, átformálódnia, új gondolkodásra és hozzáállásra jutnia, hogy Istennek „nagyon keményen” kell dolgozni ahhoz, hogy szándéka eljusson Péterhez. A látszólagos véletlen egybeesések, az éhesen kapott értelmezhetetlen látomás, a kijelentés a három férfiról, a Kornéliusz házában összegyűlt tömeg, a Szentlélek kiáradása mind-mind része annak, ahogyan a Szentlélek Péteren és társain dolgozik, hogy eljuthasson Jézus evangéliuma a zsidó világból a pogány világba.

Legyél hát figyelmes, mert amiben Isten Lelke komoly változást akar bennünk munkálni, azzal kapcsolatosan többször is szól, jelez, vezetést ad. Gyakran számos eszközt felvonultat, hogy meggyőzze sokszor kemény és értetlen szívünk. Boldog, aki hallja és cselekszi az ő szavát! Ámen!